

M I A S T O
C Z E L A D Ź

Analiza sytuacji gminy z zakresu gospodarki odpadami za rok 2019

kwiecień 2020

I. Wprowadzenie.

Niniejszy dokument sporządzony został w związku z ustawowym obowiązkiem przeprowadzenia rocznej analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Czeladź, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podstawę prawną opracowania stanowi art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.). Zakres przedmiotowej analizy częściowo będzie pokrywać się z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi sporządzanym przez gminę na podstawie art. 9q ww. ustawy. Ze względu na obowiązek przekazywania sprawozdań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za pośrednictwem elektronicznej bazy danych o odpadach (BDO) oraz problemy z jej prawidłowym działaniem i przekazywaniem sprawozdań przez przedsiębiorców, obowiązek sporządzenia sprawozdania został przesunięty do końca sierpnia 2020 r. Poniższa analiza została sporządzona na podstawie danych przekazywanych przez firmę Alba oraz przedsiębiorcę prowadzącego PSZOK bez możliwości wyliczenia poziomów ograniczenia składowania odpadów biodegradowalnych oraz poziomów recyklingu i ponownego użycia dla odpadów papieru, szkła, plastiku oraz odpadów remontowo-budowlanych.

II. Zarys prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Czeladź.

1. Informacje ogólne.

Odpady komunalne powstające na terenie gminy Czeladź odbierać mogą wyłącznie przedsiębiorcy, którzy uzyskali wpis do Rejestru Działalności Regulowanej.

W roku 2019 odpady z terenu gminy odbierane były przez:

1. Alba Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Czeladź Sp. z o.o. Czeladź, ul. Wojkowicka 14a.
2. FCC Polska Sp. z o.o. Zabrze, ul. Lecha 10.
3. Remondis Sp. z o.o. Oddział w Sosnowcu, ul. Baczyńskiego 11.
4. Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach, Konopiska, Korzonek 98.
5. SUEZ Południe Sp. z o.o. Częstochowa, ul. Dębowa 26/28.
6. Strach i Synowie Sp. z o.o. Częstochowa, ul. Bór 169.

Realizacja gospodarowania odpadami komunalnymi

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od mieszkańców miasta Czeladź realizowane były na podstawie umowy zawartej na okres od dnia 1.07.2017 r. do dnia 31 grudnia 2019 r., którą realizowało wyłonione w drodze przetargu nieograniczonego konsorcjum firm:

Lider: ALBA PGK Czeladź Sp. z o.o.,

Konsorcjant: Przedsiębiorstwo Techniki Sanitarnej ALBA Sp. z o.o. z Chorzowa.

Wysokość opłat jakie gmina poniosła za odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w

roku 2019 nie uległa zmianie i wynosiła:

- 410,40 zł/Mg/odpady zmieszane,

- 102,60 zł/Mg/odpady selektywne.

Gmina rozliczała się z wykonawcą na podstawie faktycznej ilości odebranych w danym miesiącu odpadów. Stawki opłat pobieranych od mieszkańców za gospodarowanie odpadami komunalnymi do końca 2019 r. wynosiły 13 zł/miesiąc w przypadku zbierania odpadów w sposób selektywny oraz 20 zł/miesiąc za zbieranie odpadów bez selektywnej zbiórki. Opłata ponoszona przez właściciela nieruchomości obliczana jest od każdej zamieszkałej na niej osoby, zgodnie ze złożoną deklaracją.

Na terenie gminy Czeladź odpady komunalne zbierane były w podziale na:

1. Odpady zmieszane:

a) odbiór z zabudowy wielomieszkaniowej odbywał się nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu (w zależności od potrzeb zarządcy nieruchomości do 6 razy w tygodniu),

b) odbiór z zabudowy jednorodzinnej odbywał się nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie.

2. Odpady zbierane selektywnie:

Zbiórka odpadów selektywnych z podziałem na papier, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady biodegradowalne i zielone odbywała się w dwóch systemach:

a) w systemie pojemnikowym – obejmującym zabudowę wielomieszkaniową, w której skład wchodzi spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe – odpady odbierane były co najmniej 1 raz na tydzień (częstotliwość odbioru ustalona indywidualnie wg potrzeb);

b) w systemie workowym – obejmującym zabudowę jednorodziną – odpady odbierane były 1 raz w miesiącu.

Odpady biodegradowalne i zielone odbierane były od właścicieli nieruchomości zamieszkałych 1 raz w tygodniu w okresie od początku marca do końca listopada.

W miesiącach od grudnia do końca lutego odpady biodegradowalne i zielone odbierane były 1 raz na miesiąc wraz z odpadami gromadzonymi selektywnie.

Mieszkańcy gminy Czeladź mogli również bezpłatnie oddawać odpady biodegradowalne i zielone do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Szyb Jana 1 H w Czeladzi.

Odpady wielkogabarytowe z nieruchomości jednorodzinnych odbierane były trzy razy w ciągu roku (w formie wystawki) wczesną wiosną, latem i na jesieni, a z nieruchomości wielomieszkaniowych raz na 2 tygodnie z funkcjonujących placów gospodarczych.

W roku 2019 na terenie gminy funkcjonował Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów

Komunalnych (PSZOK) prowadzony przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami CORTEX II Sp. z o.o., zlokalizowany przy ul. Szyb Jana 1H w Czeladzi.

Przedsiębiorca realizujący usługę prowadzenia PSZOK został wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego (umowa zawarta została na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.). Przetarg na organizację i prowadzenie PSZOK został rozstrzygnięty w grudniu 2018 r., a podpisana umowa opiewa na kwotę 542 275,81 zł.

Do PSZOKu mieszkańcy mogą dostarczać odpady powstające w gospodarstwach domowych tj: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady biodegradowalne i zielone, przeterminowane leki, chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i rozbiórkowe (limit do 1 tony rocznie na gospodarstwo domowe), meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony i wszelkiego rodzaju odpady niebezpieczne oraz ich opakowania, papę, itp.

Ponadto gmina Czeladź prowadziła zbiórkę zużytych baterii na terenie czeladzkich placówek oświatowych oraz przeterminowanych leków w 5 aptekach:

1. Apteka „Europejska II”, ul. Będzińskiej 80.
2. Apteka „Farmacja”, ul. Spacerowej 4.
3. Apteka „Blisko Ciebie”, ul. Rynek 24.
4. Apteka „Blisko Ciebie”, ul. Nowopogońska 227i.
5. Apteka „Dbam o zdrowie”, ul. Rynek 24.

W celu zapewnienia funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach następnych w połowie roku 2019 gmina Czeladź ogłosiła przetarg nieograniczony na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. W wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego została podpisana w dniu 14 listopada 2019 r. umowa z konsorcjum firm Alba. Celem wyłonienia wykonawcy konieczne było przeprowadzenie dwóch przetargów, ponieważ pierwsze postępowanie zostało unieważnione ze względu na złożenie oferty z bardzo wysoką ceną tylko przez jednego wykonawcę. Oferta została złożona na kwotę 16 607 754,00 zł, i znacznie przewyższała kwotę, jaką Zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia. Po dokonaniu zmian w wymaganiach i opisie przedmiotu zamówienia ogłoszono nowy przetarg. W przetargu tym złożono dwie oferty:

- konsorcjum firm Alba, na kwotę 15 421 860,00 zł,
- Remondis Gliwice Sp. z o.o., na kwotę 17 455 338,00 zł.

Ponowne postępowanie oraz dokonane zmiany pozwoliły na obniżenie o ponad 1 milion złotych oferty najkorzystniejszej. W wyniku przetargu wyłoniona została oferta złożona przez konsorcjum firm Alba.

2. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Czeladź w roku 2019 .

Z nieruchomości zamieszkałych w roku 2019 odebrano 11 487,86 Mg odpadów komunalnych. W porównaniu z rokiem 2018 nastąpił spadek w ilości wytworzonych i odebranych odpadów o 519,48 Mg. W zebranych odpadach komunalnych 7 516,26 Mg stanowiły odpady zmieszane, a 3 971,60 Mg odpady zebrane w sposób selektywny. Wszystkie odpady komunalne zebrane z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie miasta zostały zagospodarowane w prawidłowy sposób w Instalacjach Przetwarzania Odpadów Komunalnych (IPOK) oraz u uprawnionych recyklerów. Z roku na rok widać tendencję spadkową w ilości wytwarzanych i zbieranych odpadów komunalnych zmieszanych przy jednoczesnym wzroście ilości zebranych odpadów w sposób selektywny. Zmieszanych odpadów zebrano mniej o 1 004,22 Mg, a odpadów selektywnych zebrano więcej o 484,74 Mg.

W podziale na poszczególne frakcje zebrano w roku 2019 następujące ilości odpadów:

- zmieszane odpady komunalne: 7 516,26 Mg
- odpady odbierane selektywnie: 3 971,60 Mg, w tym:
 - opakowania z papieru i tektury – 308,77 Mg,
 - zmieszane odpady opakowaniowe – 797,41 Mg,
 - opakowania ze szkła – 351,27 Mg,
 - odpady ulegające biodegradacji – 879,33 Mg,
 - odpady remontowo-budowlane – 973,09 Mg,
 - odpady wielkogabarytowe – 661,73 Mg.

3. Ilość odpadów komunalnych zebranych w PSZOK.

W roku 2019 do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych Mieszkańcy dostarczyli 750,873 Mg odpadów, w tym:

- papier i tektura: 4,926 Mg
- tworzywa sztuczne: 1,702 Mg
- szkło: 2,240 Mg
- odpady budowlano-remontowe: 500.116 Mg
- odpady wielkogabarytowe: 117,980 Mg
- odpady ulegające biodegradacji: 74,060 Mg
- odpady niebezpieczne (w tym filtry olejowe, farby, tusze, kwasy, opakowania po substancjach niebezpiecznych oraz leki przeterminowane): 9,054 Mg
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny: 15,670 Mg
- baterie i akumulatory: 0,398 Mg
- tekstylia: 8,354 Mg

- zużyte opony: 16,373 Mg

Zebrane odpady biodegradowalne zostały zagospodarowane w IPOK a pozostałe odpady przekazane do recyklingu, ponownego użycia lub utylizacji.

W porównaniu do roku 2018 ilość odpadów oddanych do PSZOK zmalała o 81,855 Mg.

4. Ilość nieczystości ciekłych (ścieki bytowe) odebranych od właścicieli nieruchomości (bez ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną).

Ścieki bytowe: 20 361,81 m³.

5. Osiągnięte poziomy odzysku w roku 2019.

Poziomy zostaną obliczone po złożeniu sprawozdań przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na terenie gminy Czeladź na dzień 31 grudnia 2019 r. systemem odbierania i gospodarowania odpadów komunalnych (na podstawie złożonych deklaracji) objętych było 28 577 osób.

Znaczna większość mieszkańców gminy Czeladź (ok. 80%) mieszka w zabudowie wielomieszkaniowej administrowanej przez największych 8 zarządców nieruchomości, tj.:

- Czeladzka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – ZBK Sp. z o.o.
- Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „Skarbek”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Saturn”,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ADM,
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń,
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów,
- STS Invest Polska

W zabudowie wielomieszkaniowej, ze względu na największe skupiska i anonimowość mieszkańców występują największe problemy z prawidłowym zbieraniem odpadów w sposób selektywny. Gmina podjęła działania zmierzające do określenia miejsc, w których najczęściej występuje proceder nieprawidłowej segregacji odpadów (głównie zanieczyszczanie odpadów selektywnych przez odpady zmieszane). Powiadomieni zostali zarządcy nieruchomości o możliwości naliczenia zwiększonej opłaty za odbieranie odpadów. W roku 2019 przeprowadzono kampanię edukacyjną z zakresu gospodarowania odpadami, która skupiona była na najmłodszych

dzieciach uczęszczających do przedszkoli. We wszystkich grupach przedszkolnych zostały przeprowadzone zajęcia edukacyjne, które objęły swoim zakresem 876 dzieci:

1. Przedszkole nr 1 – 118 dzieci
2. Przedszkole nr 4 – 119 dzieci
3. Przedszkole nr 5 – 138 dzieci
4. Przedszkole nr 7 – 87 dzieci
5. Przedszkole nr 9 – 162 dzieci
6. Przedszkole nr 10 – 148 dzieci
7. Przedszkole nr 11 – 104 dzieci.

Jednym z częściej występujących problemów jest zmniejszanie ilości placów gospodarczych na terenach zabudowy wielomieszkaniowej (np. pod miejsca parkingowe) lub lokalizacja placów gospodarczych w miejscach trudno dostępnych dla służb komunalnych. Miasto monitoruje na bieżąco ten problem i powiadamia zarządców nieruchomości oraz proponuje zastosowanie skutecznych rozwiązań, np. zmiana lokalizacji placów gospodarczych, powiększanie placów tak aby wszystkie pojemniki można było w nich umieścić, itp. Również częstotliwość odbierania odpadów jest dostosowana do bieżących potrzeb zarządców nieruchomości. Na terenie miasta w zabudowie wielomieszkaniowej ustawione są 704 sztuki pojemników na odpady segregowane.

W trzech lokalizacjach, gdzie najczęściej powstawały tzw. „dzikie wysypiska” na terenie miasta ustawione były również kontenery 3,5 m³, w których gromadzone są odpady. Odpady te były odbierane przez firmę Alba do zagospodarowania. Kontenery zlokalizowane były głównie przy dużych kompleksach garażowych przy ul. Szpitalnej, Asfaltowej i Wiosennej. Pomagało to w utrzymaniu czystości w tych miejscach i zmniejsza zaangażowanie miejskich służb (MZGK) w usuwanie „dzikich wysypisk”. Niestety z końcem października 2019 r. gmina musiała usunąć kontenery ze wskazanych miejsc, ponieważ coraz więcej odpadów podrzucanych było przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, głównie budowlano-remontową.

Kolejny rok po wprowadzeniu jednolitego systemu odbierania i gospodarowania odpadami komunalnymi pokazuje nam, iż zmniejsza się ilość odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych, a zwiększa się ilość odpadów zebranych w sposób selektywny.

Uszczelnienie systemu, rygorystyczne normy odzysku i ograniczenia składowania oraz coraz bardziej zaawansowana technika przetwarzania odpadów powodują zwiększenie kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi. W obecnym stanie prawnym zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji (wytworzone na terenie gminy Czeladź) muszą zostać oddane do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (IPOK) zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego. Nie ma możliwości aby odpady te trafiły bezpośrednio na „instalacje zastępcze” lub do składowania.

IPOK posiadają zaawansowane instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,

ale w związku z tym koszt przetwarzania odpadów znacznie wzrósł, ponieważ składowanie było najtańszą formą unieszkodliwiania odpadów jednocześnie najbardziej obciążającą środowisko naturalne. Zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji zebrane na terenie naszego miasta zawożone są do:

- IPOK, Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych LIPÓWKA II w Dąbrowie Górniczej,
- Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów PTS ALBA Sp. z o.o. MBP ZPO w Chorzowie,
- Instalacja MBP BM Recykling Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,
- Zakład Segregacji i Kompostowni Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zabrze,
- MPGO Sp. z o.o. Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Sosnowcu.

W roku 2019 łączny koszt odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na podstawie wystawionych i zapłaconych faktur wyniósł: 4 194 618,95 zł, w tym:

1. Alba PGK Czeladź Sp. z o.o. - 3 844 529,92 zł.
2. PSZOK – 291 725,83 zł.
3. Dzierżawa i obsługa 3 kontenerów o poj. 3,5 m³ ustawionych w miejscach potencjalnego występowania „dzikich wysypisk” przy kompleksach garaży na ul. Szpitalnej, Asfaltowej i Wiosennej – 58 363,20 zł.

Ponadto, na terenie miasta w roku 2019 zlikwidowano 23 „dzikie wysypiska”, a koszt tych działań wyniósł 60 280,20 zł. Zadanie likwidacji „dzikich” wysypisk realizował Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej.